

آشنایی با ویندوز اکس پی

۳. اگر چند حساب کاربری در کامپیوتر برپا شده باشد، صفحه خوشامدگویی، نام و عکس همه حساب‌های کاربری فعال را به نمایش در می‌آورد. برای ورود به ویندوز، روی عکس حساب خودتان کلیک کنید، و اگر این حساب با یک گذرواژه محافظت شده باشد، گذرواژه‌تان را تایپ کنید و کلید Enter را بزنید.

پس از اجرای آیین ورود، ویندوز اکس پی تنظیم‌های شخصی شما را از دیسک سخت در حافظه بار می‌کند و سپس محیط کار شما را بر اساس این تنظیم‌ها به نمایش در می‌آورد. این محیط به دسکتاپ^۴ یا میزکار مشهور است و بازتاب تنظیم‌هایی است که برای اختصاصی‌سازی ویندوز انجام داده‌اید. نخستین بار که آیین ورود به یک کامپیوتر را انجام بدهید، ویندوز یک ساختار فایل اختصاصی برای حساب کاربری شما برپا می‌کند، که ممکن است چند ثانیه‌ای طول بکشد.

اما حساب کاربری چیست و چه فایده‌ای دارد؟ کامپیوتر شما ممکن است فقط مورد استفاده خودتان باشد، یا ممکن است چند نفر از آن استفاده کنند. اگر بیش از یک نفر بخواهند از یک کامپیوتر بهره بگیرند، هر نفر می‌تواند یک حساب کاربری مخصوص خودش را داشته باشد و آیین ورود خودش را انجام بدهد. با استفاده از حساب‌های کاربری جداگانه، هر شخص می‌تواند محیط ویندوز اکس پی را همان‌گونه برپا کند که خودش دوست دارد و می‌خواهد، بی‌آن که به محیط کامپیوتری کاربر دیگر دست بزند. به هر حساب کاربری یک پروفایل کاربری^۵ اختصاص داده می‌شود که چهره و طرز

هر بار که کامپیوتر را روشن می‌کنید، عملیاتی را به اجرا در می‌آورد که به عملیات راه‌اندازی یا Startup مشهور است. در این عملیات چند فایل سیستمی ضروری از دیسک سخت در حافظه^۱ کامپیوتر بار می‌شود تا شما بتوانید با کامپیوتر ارتباط برقرار کنید و کامپیوتر بتواند با وسایل دیگر متصل به خودش ارتباط برقرار کند.

پس از تکمیل عملیات راه‌اندازی، برای این که کار با کامپیوتر را شروع کنید آیین ورود^۲ که به Login یا Logon مشهور است^۳ را باید انجام دهید، که معمولاً بسیار آسان است. پس از تکمیل عملیات راه‌اندازی، صفحه خوشامدگویی ویندوز اکس پی به نمایش در می‌آید. نمایش این صفحه و آیین دقیق ورود به ویندوز اکس پی بسته به تنظیمات کامپیوتر فرق می‌کند. به طور معمول با یکی از سه حالت زیر برخورد خواهید کرد:

۱. اگر فقط یک حساب در کامپیوتر وجود داشته باشد، و این حساب با یک گذرواژه^۱ یا کلمه عبور محافظت نشده باشد، صفحه خوشامدگویی، نام و عکس حساب کاربری^۲ شما را به نمایش در می‌آورد. کافی است روی این عکس کلیک کنید تا وارد ویندوز شوید.

۲. اگر فقط یک حساب وجود داشته باشد، و این حساب با یک گذرواژه محافظت شده باشد، صفحه خوشامدگویی، نام و عکس حساب کاربری شما و یک کادر گذرواژه را به نمایش در می‌آورد. برای ورود، گذرواژه را در این کادر تایپ کنید و سپس کلید Enter را بزنید یا روی دکمه کلیک کنید.

¹ RAM
² password
³ user account

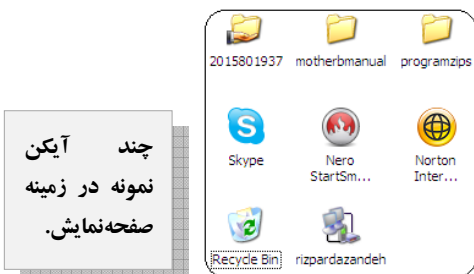
⁴ desktop
⁵ user profile

● **دسک تاپ (میز کار).** ناحیه نمایشی اصلی ویندوز که در آن می‌توانید آیکن‌های نماینده برنامه‌ها، پوشه‌ها، و فایل‌ها را پردازش کنید.

میز کار یا دسک تاپ ویندوز اکس پی. نوار تکلیف یا تاسک بار را می‌توانید در پایین دسک تاپ ببینید. آیکن Recycle Bin در زمینه دیده می‌شود.

● **آیکن (icon).** یک نماد تصویری کوچک از یک برنامه، پوشه، فایل، یا یک شیء یا تکلیف دیگر است.

● **وسیله اشاره کننده.** وسیله‌ای مانند موش که یک اشاره گر را کنترل می‌کند، که با آن می‌توانید موارد به نمایش در آمده در صفحه نمایش را انتخاب کنید.

● **پنجره (window).** یک قاب، معمولاً با اندازه تغییرپذیر، که کامپیوتر در داخل آن یک برنامه را به اجرا در می‌آورد، یا یک پوشه یا فایل را به نمایش در می‌آورد.

کار محیط کامپیوتر (رابط کاربری) را برای آن کاربر خاص توصیف می‌کند. این پروفایل شامل چیزهای ساده‌ای چون **طرحواره رنگی**^۶ و **فونت‌های**^۷ (قلم حروف) مورد استفاده ویندوز و مورد استفاده **کادرهای گفتگو**^۸ و **پنجره‌ها**، **زمینه**^۹ دسک تاپ، و **میانبرهای برنامه‌ای**^{۱۱}، و همچنین اطلاعات شخصی‌ای است که می‌خواهید محرمانه بمانند (مانند گذرواژه‌های ذخیره شده و سابقه مرور وب). هر **پروفایل کاربری** حاوی یک **پوشه شخصی** است که کاربران دیگر آن کامپیوتر نمی‌توانند آن را دستیابی کنند، که در آن اسناد، عکس‌ها، آهنگ‌ها، و سایر فایل‌هایی را می‌توانید ذخیره کنید که می‌خواهید خصوصی بمانند.

نکته: در دنیای فناوری سطح بالا، کسانی را که از کامپیوتر استفاده می‌کنند «کاربر کامپیوتر» یا «کاربر» (user) می‌گویند.

هر حساب کاربری را می‌توان به عنوان یک حساب مدیریتی (یا administrator account)، و یا به عنوان یک حساب کاربری محدود^{۱۲} تعیین کرد. اولین حساب کاربری‌ای که بر روی یک کامپیوتر ساخته می‌شود خواه ناخواه یک حساب مدیریتی است، چون هر کامپیوتر باید دست کم یک حساب مدیریتی داشته باشد. پس اگر شما اولین یا تنها کسی هستید که از کامپیوتر استفاده می‌کند، شما احتمالاً با یک حساب مدیریتی کار می‌کنید. (به مقاله «حساب‌های کاربری» نگاه کنید.)

دسک تاپ ویندوز را بشناسیم

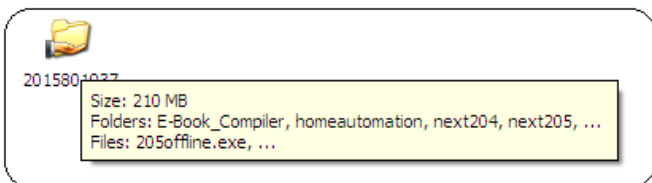
ویندوز اکس پی ابزار، فرمان‌ها، و ساختار خود را از طریق یک **رابط کاربری گرافیکی**^{۱۳} به نمایش در می‌آورد. **رابط‌های کاربری گرافیکی** (GUI) حاوی انواع بخش‌های زیر هستند:

- ⁶ user interface
- ⁷ color scheme
- ⁸ font
- ⁹ dialog box
- ¹⁰ background
- ¹¹ program shortcut
- ¹² standard user account
- ¹³ graphical user interface

پیش فرض چند زمینه اضافی را نیز فراهم کرده است که آنها را نیز می توانید به کار ببرید. اگر خودتان هم عکس (مثلاً عکس فرزندان) یا نقاشی خاصی را در کامپیوتر ذخیره کرده باشید آن را نیز می توانید برای زمینه به کار بگیرید.

بسته به تنظیم های ویندوز اکس پی و برنامه های نصب شده بر روی کامپیوترتان، ممکن است یک یا چند آیکن بر روی دسک تاپ خود داشته باشید. ویندوز اکس پی برای این که شناسایی فایل ها، مکان های ذخیره، و برنامه ها را آسان تر کند برای هر چیزی که در کامپیوترتان حاضر است یک آیکن اختصاص می دهد. آیکن می تواند نماینده یک نوع فایل (مثلاً یک سند واژه پردازی، یک فایل متنی، یا یک بانک اطلاعاتی)، یا یک بخش ذخیره گر (مانند یک پوشه، دیسک سخت، یا دیسک ران سی دی) باشد؛ یا می تواند نماینده برنامه پیش فرض برای باز کردن یک فایل باشد. این نمایش تصویری پیدا کردن یک فایل یا برنامه را در میان تعداد زیادی فایل و برنامه آسان می کند.

در زیر هر آیکن بر روی دسک تاپ نام موردی به نمایش در می آید که نماینده آن است. اگر این نام آن قدر طولانی باشد که در دو سطر جای نگیرد، در حالتی که انتخاب (های لایت) نشده باشد به جای بخشی از نام علامت سه نقطه (...) نشان داده می شود، اما هر گاه روی آن کلیک کنید این نام به طور کامل به نمایش در می آید. هنگامی که به یک آیکن اشاره می کنید، یک ScreenTip (یا کادر معرفی) حاوی اطلاعات معرفی به نمایش در می آید. به عنوان مثال، اگر اشاره گر خود را روی یک پوشه قرار دهید، اندازه و عضوهای داخل پوشه به نمایش در می آید.

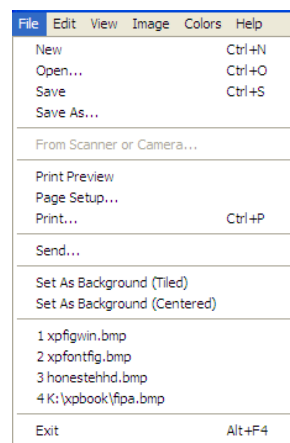

اشاره با موش به آیکن یک فایل، یک کادر معرفی حاوی نام، نوع، اندازه و تاریخ اصلاح آن فایل را به نمایش در می آورد. با کلیک-دو ضرب کردن روی آیکن یا میانبر یک برنامه می توانید آن برنامه را به اجرا در آورید؛ با کلیک-دو ضرب کردن روی یک آیکن یک پوشه یا فایل می توانید آن پوشه یا فایل را باز کنید؛ با

نمایش یک «پنجره» مرورگر اینترنت در دسک تاپ.

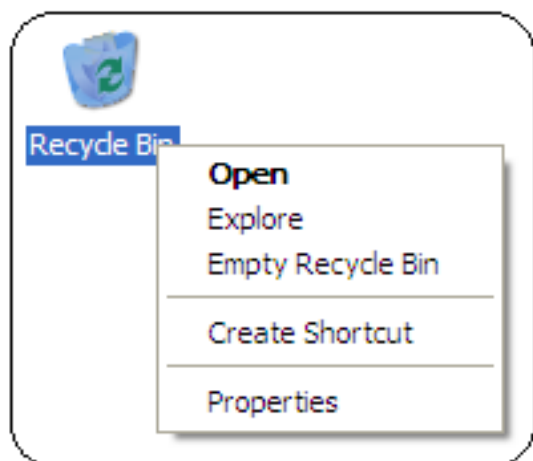
● **منو (menu).** فهرستی که در آن می توانید با کلیک کردن بر روی یک فرمان، یک دستورالعمل را به اجرا در آورید.

یک نمونه از نوار منو، که در آن منوی File باز شده است.

زمینه دسک تابی که نخستین بار پس از اجرای آیین ورود به ویندوز خواهید دید ممکن است یکی از زمینه هایی باشد که رسماً به همراه ویندوز اکس پی ارائه شده است، یا اگر خودتان ویندوز اکس پی را نصب نکرده باشید، سازنده کامپیوتر آن را برای شما انتخاب کرده باشد. دسک تاپ پیش فرض¹⁴ (کارخانه ای) ویندوز اکس پی تصویر یک چمنزار و آسمانی آبی است. هر کدام که باشد، این زمینه را خودتان هم می توانید تغییر دهید. ویندوز اکس پی، علاوه بر زمینه

¹⁴ default

با کلیک-راست روی آیکن Recycle Bin و انتخاب گزینه Empty Recycle Bin می‌توانید Recycle Bin را تخلیه کنید.

کلیک-دوضرب کردن روی یک مکان یک شبکه یا یک پایگاه وب می‌توانید به آن مکان یا پایگاه وب بروید.

یکی از آیکن‌های **ویندوز** که به طور پیش فرض بر روی دسک‌تاپ حضور دارد یک **پیوند** یا **لینک**¹⁵ به **Recycle Bin** (سطل بازیافت) است، که جایی است که **ویندوز** موقتاً فایل‌هایی را که شما حذف می‌کنید نگه می‌دارد. هنگامی که **Recycle Bin** خالی باشد، آیکن آن یک سطل خالی را به نمایش در می‌آورد؛ پس از آن که یک یا چند مورد را حذف کنید (و تا زمانی که **Recycle Bin** را تخلیه کنید)، آیکن **Recycle Bin** چند برگه کاغذ را در سطل زباله‌دانی **Recycle Bin** به نمایش در می‌آورد. فایل‌هایی را که به اشتباه حذف کرده‌اید، تا زمانی که در زباله‌دانی **Recycle Bin** باشند می‌توانید باز گردانید. برای بیشتر کردن فضای دیسک سخت می‌توانید زباله‌دانی **Recycle Bin** را تخلیه کنید.

Recycle Bin

هنگامی که یک کامپیوتر می‌خرید، ممکن است سازنده چند برنامه کاربردی سودمند را در کامپیوتر نصب کرده باشد و احتمالاً آیکن میانبر این برنامه‌ها را در دسک‌تاپ جای داده باشد. یک روش دیگر ایجاد آیکن بر روی دسک‌تاپ، ذخیره فایل یا پوشه در آنجاست. به عنوان مثال، اگر قصد دارید فایل یا برنامه‌ای را از اینترنت دریافت کنید که فقط یک بار به استفاده از آن نیاز دارید، می‌توانید آن را در دسک‌تاپ ذخیره کنید تا سریعاً آن را بیابید، استفاده کنید، و سپس آن را حذف کنید. هرگاه برنامه‌ای را بر روی کامپیوترتان نصب می‌کنید، اغلب امکان ساخت یک میانبر برای آن برنامه بر روی دسک‌تاپ فراهم می‌شود. □

یادآوری مهم: اگر یک شخص یا برنامه مردم آزار و داده‌ستیز

در زمانی که شما با عنوان **مدیر** وارد حساب کاربری خود شده باشید به حساب شما نفوذ کند، خطر آسیب‌رسانی جدی به سیستم بسیار بیشتر از زمانی است که به عنوان یک کاربر حساب **محدود (Limited)** وارد کامپیوتر شده باشید. شخص یا برنامه داده‌ستیز از طریق یک حساب مدیریتی می‌تواند به همه تنظیم‌ها و فایل‌های سیستمی دسترسی پیدا کند، در حالی که یک کاربر حساب **محدود (Limited)** به بعضی از امکانات ویژه‌ای که می‌توانند به طور دائم به سیستم ضربه بزنند دسترسی ندارد. از همین روی، توصیه می‌شود که یک **حساب کاربری محدود (Limited)** بسازید و از آن حساب برای کارهای روزمره خود، به ویژه مرور اینترنت، بهره بگیرید. اگر بخواهید کاری انجام دهید که به مجوز مدیریتی نیاز داشته باشد، **ویندوز اکس‌پی** از شما می‌خواهد که گذرواژه مدیریتی خود را ارائه دهید. اگر این گذرواژه را ندانید، نمی‌توانید آن عمل را انجام بدهید؛ در نتیجه، نفوذگران بدون این اطلاعات نمی‌توانند در کامپیوتر شما تغییر مخرب به وجود بیاورند. □

¹⁵ link